

Esther Nolla:
Orgullosa del seu fill gai

Cine gai i literatura lèsbica
El *cruising* a Tarragona

Any IV • Num. 5 • Maig 2011 • Publicació gratuïta del col·lectiu LGTB

Homofòbia
al món laboral

COLORES

sumari

- 03 EDITEM
- 04 «ESTIC ORGULLOSA DEL MEU FILL GAI»
Entrevista amb Esther Nolla
- 08 ENTRE LES DUES VORERES: BISEXUALS A TARRAGONA
- 10 COM VA LA FEINA?
- 15 AMOR ENTRE DONES
Entrevista amb la cantant Lyda Ruiz
- 16 BITÀCORA DE VIATGE
- 18 ARA, CINE GAI
- 21 «GODDESSES AND MONSTERS»
Entrevista amb l'artista Michelle Sánchez
- 22 DEU ANYS DE VERTIGEN
- 24 ENS AGRADA EL *CRUISING*
- 26 AVUI LES FADES I LES BRUIXES S'ESTIMEN
- 30 DICCIONARI GAI «PETARDO»

COLORS és una revista editada per:

H₂O, col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals del Camp de Tarragona

Redacció:

c/Eduard Toda, 12 baixos
43205 Reus
colors@h2oweb.org
www.h2o.cat

Direcció:

Jordi Monner i Faura

Equip de redacció:

Àrea de comunicació del col·lectiu H₂O

Han col·laborat en aquest número:

Robert Bonet, Humbert Burcet, Jordi Casadevall, Paco González, Josep Maria Llauredó, Sandra Marcos, Berta Mascaró, *Periodista d'Armaris*, Miquel Reverte, Sergi Talló, Roger Yerro

Fotografia:

Jaume Altadill, Grace Mallea, Saray Martínez, Gerard Miravall, Istockphoto i Shutterstock.

Diseny, edició i maquetació:

Marc Argimon

Dipòsit legal:

T-2201-2007

Impressió:

Arts Gràfiques Saragossa – Cambrils

S'autoritza la reproducció total o parcial dels articles d'aquesta revista sempre i quan es citi la procedència de la revista COLORS.

COLORS no es fa responsable de les opinions expressades pels seus col·laboradors i col·laboradores als articles i reportatges.

COLORS és una revista gratuïta
Número 5, maig de 2011

Vull rebre la revista COLORS a casa

Vull rebre informació sobre les activitats del col·lectiu H₂O de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals del Camp de Tarragona

A través del correu electrònic Per telèfon

Nom i cognoms _____ Edat _____

Població _____ E-mail _____ Telèfon _____

Retalla i envia aquesta butlleta a: H₂O, extensió del Centre Cívic Carrilet, c/Eduard Toda, 12 baixos, 43205 Reus o bé dóna-la en mà a qualsevol persona del col·lectiu H₂O

Han canviat molt les coses?

A un bar qualsevol, dos homes, al veure passar davant d'ells una jove parella gai, es posen a parlar de tot el què han canviat les coses aquests darrers anys pel què fa als drets d'homosexuals i transsexuals. Que si el matrimoni homosexual, que si les pel·lícules de temàtica LGTB, que si la manifestació de l'Orgull Gai...

Una dona lesbiana, asseguda a la taula del costat, els escolta contenta, però després agafa el diari i comença a llegir-lo. A les pàgines de societat es deté en una notícia on s'explica que la jutgessa María Rosa Gutiérrez Pascual, actuant com a substituta d'un Jutjat de Primera Instància, sense poder impedir legalment que dues lesbianes tinguin un fill, es permet afirmar joies com que les parelles homosexuals imposen el seu dret al dels nens adoptats, o que Déu va determinar el què és ideal per a la criatura.

Segueix llegint i a les pàgines de política observa amb estupor que el nou Govern de la Generalitat ha decidit tancar al calaix un projecte de llei contra l'homofòbia elaborat en l'anterior legislatura, al redactat del qual hi van col·laborar gran part de les associacions LGTB de Catalunya.

Sense passar pàgina, observa una fotografia en la que s'atorga la Creu de Sant Jordi (distinció suposadament concedida a les persones que han prestat un servei destacat a Catalunya en la defensa de la seva identitat, especialment en l'àmbit cívic i cultural) al diputat Duran i Lleida, les declaracions del qual defensant les clíniques que «curaven» els homosexuals de la seva suposada malaltia recorden bé molts gais i lesbianes d'una Catalunya que preténen tinguin una identitat cívica i cultural lliure, obert i respectuosa.

Arriba a la darrera pàgina i se n'assabenta que a Barcelona han erigit un monument en record de les persones homosexuals i transsexuals perseguides al llarg de la història. Estava previst instal·lar-lo davant de la Sagrada Família, però un regidor popular del consistori ho va considerar una «provocació» i es va decidir traslladar-lo a un racó amagat del Parc de la Ciutadella sense que ningú digués res de res.

La dona tanca el diari, s'aixeca, s'acosta als dos homes de la taula del costat i, senzillament, els diu: «Encara falta molt perquè, de veritat, canviïn les coses».

Esther Nolla és presidenta de l'Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes (AMPGYL), que actua a tot l'Estat. Amb molts anys d'experiència personal i col·lectiva, coneix molt bé què li passa pel cap a un pare o a una mare quan el fill o la filla li confessa que no seguirà el rol heterosexual marcat per la societat.

L'any 1994 va néixer a Catalunya l'associació AMPGIL amb la voluntat d'acollir i donar suport als pares i mares de nois i noies homosexuals, ja que per a moltes famílies ha estat difícil acceptar de manera natural que els seus fills siguin gays o lesbianes. L'associació els ajuda a comprendre què li passa a la filla o al fill, i els orienta i els acompanya en el procés per retrobar el benestar personal i familiar. L'any 2002, l'associació va ampliar el seu camp d'acció a tot l'Estat, fundant AMPGYL, amb els mateixos objectius. També treballa per fer visible l'existència d'un model de família en què la diversitat de l'orientació afectivo-sexual de les filles i dels fills o els rols de gènere no normatius d'algun d'ells es visqui amb total normalitat.

Per què hi ha pares que viuen com un drama el fet que el/la fill/a els digui que és homosexual?

En realitat, aquests pares passen el mateix procés que els seus fills. Els han educat com a heteros i la societat marca que el futur per als fills ha de ser el mateix, amb un rol heterosexual en tots els àmbits.

Dius que passen el mateix procés que els fills?

Sí. La pressió cultural i social fa que molts joves homosexuals no s'autoacceptin d'entrada i que visquin la seva orientació com un drama. Hem d'acon-

«Etic orgullosa del meu fill gai»

per Josep Maria Llauredó

+ info: www.ampgil.org

tarragona@ampgil.org

Entrevista amb Esther Nolla

seguir que hi hagi autoacceptació, que els fills no hagin de passar aquest tràngol amb dubtes i angioixes, com si fossis en un pou. Per sort, ara tenen l'avantatge de poder-se confessar homosexuals als catorze anys, però molts segueixen sense autoacceptar-se del tot, i aquí els pares hi juguen un paper molt important. Cal molta comunicació i fugir dels silencis.

El silenci destrueix les famílies?

I tant. El silenci elimina l'altre amb la ignorància, i s'esdevenen dues categories dins la casa. Que els pares acceptin l'homosexualitat del seu fill o la seva filla però que no en parlin no és un canvi, ho és que parlin amb els seus fills amb plena naturalitat, independentment de si són homos o heteros.

Com se us va ocórrer fundar l'associació?

En el meu cas, òbviament, hi va tenir molt a veure el fet de tenir un fill gai, i la necessitat de saber què era el que li passava. A mi ningú m'havia explicat mai com de dur era per a una persona l'autoacceptació de la sexualitat si aquesta s'allunyava dels rols establerts a la societat. Després de viure-ho, vaig tenir clar que calia que els pares tinguessin un espai comú on poder compartir les seves experiències i preocupacions.

Quin és el primer consell que donaries a uns pares que acaben de saber que el seu fill és homosexual?

Que parlin amb pares d'homosexuals, que es dirigeixin a l'AMPGYL, que el tema no es converteixi en un tabú, res de silenci. A una família, els nanos poden arribar a percebre que hi ha fills de primer i de segon ordre, i que els rangs obeeixen a la seva orientació sexual, ja que es parla de la relació heterosexual d'un d'ells i no de l'homosexual de l'altre. Cal saber que aquestes situacions incòmodes no fan cap bé ni als pares ni als fills.

En general, els pares tenen una actitud d'acceptació dels seus fills homosexuals?

No es tracta d'acceptació! Quan el fill decideix jugar a tennis i no a futbol no ho acceptes, l'ajudes a què sigui feliç amb allò que ha triat, comparteixes la seva afició. Doncs amb l'orientació sexual hauria de passar el mateix, els pares han de fer possible que l'homosexualitat del fill sigui tan objecte de socialització com ho seria la seva heterosexualitat.

Què troben els pares de gais o lesbianes en arribar a la vostra associació?

Sobretot, el que aprenen és a compartir, a parlar dels seus fills amb naturalitat, a valorar la situació en plena igualtat amb la resta de mares i pares. Volem

que estiguin orgullosos de tindre un fill gai o una filla lesbiana. És una necessitat per a ells dirigir-se a algú que els entengui i que els ajudi.

I es queden a l'associació o se'n van a casa seva?

Se n'hi queden pocs, els que han agafat més compromís amb la situació global, però la nostra missió no és fer socis, sinó oferir un servei. La nostra feina és donar eines i respostes.

Hi ha poques associacions com la vostra.

Nosaltres som una associació estatal i tenim gent a molts llocs, sobretot a Catalunya, el País Valencià, Astúries, Madrid... Si no n'hi ha més és perquè socialment s'entén la sexualitat, especialment l'homosexualitat, com quelcom molt privat, i hem de prendre consciència que del que parlem és d'una lluita social. Hem de construir un espai social no heterosexual, especialment ara que hem aconseguit igualar homosexualitat i heterosexualitat a nivell legal.

Treballeu també amb pares de transsexuals?

Sí, també. És un món molt més complicat però que respon als mateixos símptomes i ofereix les mateixes solucions, que és el diàleg i la socialització del fet. El problema, tant amb pares de transsexuals com els d'homosexuals, és que ens volen minoritzar,

quan no som minoria! Volen que ens sentim poca cosa i que l'hegemonia segueixi sent la mateixa que preval des de fa tants i tants segles. I contra això hem de lluitar de manera permanent. Hem d'evitar allò del «aquí no passa res». És una qüestió social que requereix diàleg.

Us heu trobat situacions de rebuig parental?

A l'associació no tenim constància de casos en què els pares rebutgin els seus fills per ser homosexuals.

I d'assetjament?

A l'escola és terrorífica la quantitat de casos d'assetjament als nens per la seva sexualitat, i el més greu és que es tracta d'una realitat invisible. Cal que ens fixem en els adolescents homosexuals, perquè hi ha casos d'assetjament molt seriosos, i els mestres o no se n'assabenten o fan com si plogués o no ho atenen de la manera que caldria.

Per acabar amb aquestes situacions discriminatòries s'ha plantejat la coeducació.

És una molt bona manera, això sí, no exclouent la resta. Com en la lluita per la igualtat de la dona, és un procés que ha d'experimentar alhora tota la societat. I no oblidem que l'escola reflecteix el que és o vol ser la societat.

Però les escoles religioses no van precisament en aquesta línia.

Per l'associació ha passat gent molt religiosa, pares catequistes que respecten els seus fills. Pel què fa a l'Església com estament jerarquitzat, té una postura contrària molt clara davant de diversos col·lectius, com l'homosexualitat, però també, per exemple, els pares divorciats. La diferència real es troba en l'entorn social: mentre una mare divorciada o una parella que mantén relacions sexuals no exclusivament amb la missió procreativa tenen un suport social, una mare o una parella amb un fill o filla homosexual o transsexual no el té. L'Església té moltes contradiccions, però el problema que a l'associació ens preocupa no és la institució sinó la societat.

Coneixes el Camp de Tarragona?

Vaig estar un cop a Reus convidada pel col·lectiu H2O, però no conec la seva realitat a fons. De totes maneres, a tot arreu la situació de les mares i dels pares de gais i de lesbianes és la mateixa.

En tot cas, hi ha diferències als pobles o a les ciutats en el comportament dels pares?

El sentiment és el mateix, però les persones som diferents. Hi ha pares que no trucaran a l'AMPGYL mai, independentment d'on siguin. La diferència potser és com arriben a nosaltres, però un cop han fet el pas, el procés és el mateix, perquè tots els pares i totes les mares s'estimen els seus fills, i tots tenen les mateixes pors i els mateixos neguits.

Algún missatge per a un pare o una mare que acaba de descobrir que té un fill o una filla homosexual?

Que no hi ha d'haver ni silenci ni simple acceptació. Tindre un fill gai és el millor que m'ha passat a la vida. Hem guanyat molt tots com a família, ens hem unit més, i això és perquè hem compartit i hem estat sincers, que és la base de la bona amistat. I cal saber que, com major és l'índex de rebuig familiar durant l'adolescència, majors són les repercussions negatives en la salut física i mental dels joves adults LGTB.

«Jo no tinc cap problema que el meu/a fill/a sigui homosexual»

Molts pares ho afirmen, però n'estan segurs? Aquí hi ha algunes preguntes per fer-te a tu mateix/a. Si les contestes honestament, t'adonaràs del grau d'acceptació que tens realment.

- Et sents incòmode en companyia de la parella del teu/a fill/a?
- T'avergonyeix que porti samarretes o pins amb la bandera gai o adhesius al cotxe?
- Creus que el desig de casar-se i tenir fills en el futur amb la seva parella no és bo?
- Et dóna problemes la idea del sexe entre gais o lesbianes?
- Et molesten les paraules «homosexual», «biseixual», «transgènere», «gai» o «lesbiana»?
- Preferiries que el teu fill/a fos heterosexual?
- Creus que has fet alguna cosa malament pel fet de que el teu fill/a sigui gai o lesbiana?

Si has contestat «sí» a qualsevol de les preguntes, has suspès el test i has de fer deures, perquè en realitat voldries un/a fill/a que no fos ell/a mateix/a. I tots sabem que per ser feliços cal que tots siguem nosaltres mateixos.

Entre les dues voreres: bisexuals a Tarragona

La bisexualitat és l'orientació afectiva i sexual cap a una persona de qualsevol d'ambdós sexes. L'atracció d'algú tant pels homes com per les dones pot semblar, per alguns, una moda, però s'ha observat a totes les èpoques i societats humanes. Al món occidental estan documentats casos a l'època antiga de Grècia i Roma, amb l'exemple més conegut potser d'Alexandre Magne. Tot i això, fins a mitjans dels segle xx no es va estudiar la bisexualitat des del punt de vista científic.

Bisexualitat, pansexualitat, omnisexualitat i polisexualitat

Tot i que el concepte «bisexualitat» sembla clar, no tot és tan fàcil com sembla. Avui en dia podem trobar altres nomenclatures per trencar la polaritat heterosexual/homosexualitat. Així, termes com «pansexualitat» i «omnisexualitat» fan èmfasi en el fet que no hi ha només dos sexes o gèneres (bi-) per escollir, i pot ser que ens sentim atrets per totes (pan-/omni-) les identitats sexuals.

La «polisexualitat», per altra banda, es refereix a qui sent afecció i atracció cap a una persona indiferentment de la seva identitat de gènere o el seu sexe biològic, admetent que no es limita a dos sexes o gèneres, però que tampoc se sent atreta per totes les altres identitats, només algunes. També existeix el terme «pomosexualitat» referint-se a la sexualitat post-moderna i el trencament amb les dualitats i la deconstrucció dels contraris binaris.

per Humbert Burcet

Qui no ha escoltat allò de «tothom és bisexual» o «la bisexualitat real no existeix» algun cop? Avui encara cal resoldre molts dubtes sobre la bisexualitat. Què passa quan no ets d'una vorera ni de l'altra, sinó que et trobes al mig de totes dues? Descubrim com es viu la bisexualitat al Camp de Tarragona.

Bisexuals al Camp de Tarragona

Un grup de nois i noies que son o s'han sentit bisexuals expliquen les seves vivències. El Toni, de 26 anys, la Priscila, de 30, la Corazón Solitario, de 23, la Flor de Loto, de 37, l'Eloi, de 21, la Mar, de 30, i el Javi, de 28, tots ells veïns de Tarragona, Reus, Salou i Torredembarra han parlat amb COLORS.

Hi ha hagut una evolució en la teva orientació sexual?

La Mar opina que sempre hi ha una evolució. Al contrari que ella, la Flor de Loto sempre s'ha considerat bisexual «sense cap mena d'evolució». En el cas de la Corazón Solitario i l'Eloi, identifiquen l'etapa de l'adolescència com d'exploració i recerca de la pròpia identitat sexual i el moment en que van tenir lloc les seves primeres experiències, tant amb nois com amb noies. I la Priscila comenta: «Vaig començar a anar amb nois, em vaig liar amb una noia, i ara no tinc preferències».

Què determina que vagis amb un noi o amb una noia?

Tant pel Toni com pel Javi ho marca el moment i l'atracció. La Priscila, quan busca feminitat cerca una noia, mentre que en els homes hi busca la *metrosexualitat*, «cosa que també determina la manera en la que vull practicar sexe». La Corazón

Solitario es decanta per la sensibilitat de les dones, i decideix que allò que la motiva és l'interior de les persones, a l'igual que la Flor de Loto, que en busca l'essència, tant sigui home o dona.

Hi ha qui diu que la bisexualitat pura i dura no existeix...

«I tant que existeix!» exclama el Toni, afirmació que és corroborada per tot el grup.

Com vius a la teva població?

El Toni es sent a gust a Tarragona; ve d'un poble costaner, comparteix pis amb la seva parella, un home, i viu la seva bisexualitat amb total normalitat. Per la Priscila, «dins l'entorn gai es molt natural ser bi, en canvi, a la comunitat hetero costa més». La Flor de Loto opina que encara hi ha molts bisexuals que no es fan visibles.

El millor dels dos móns

Hi ha un acudit que diu: «Ets bisexual? Sí, jo de dos en dos»< serveix tant per homosexuals com heterossexuals o bisexuals. En tot cas, ser bisexual és més que ser homo i hetero alhora. La persona que es sent a gust sent bisexual pot experimentar el millor (i el pitjor) dels nois i de les noies, aprendre del seu mateix sexe i del contrari, i té la llibertat d'escollir aquells aspectes que més li agradin.

Bifòbia

Les persones bisexuals no es salven del rebuig cap a la seva opció. Aquesta animadversió envers els bisexuals o la bisexualitat s'anomena bifòbia. La bifòbia pot venir tant d'heterossexuals com d'homosexuals quan persones d'aquestes dues orientacions només conceben el que es coneix com a monosexualitat obligatòria, és a dir, només et poden agradar persones del teu mateix sexe o del sexe contrari, però no és possible que t'agradi tant la carn com el peix.

La feina és un lloc on passem moltes hores de la nostra vida. Treballar en un entorn agradable contribueix a sentir-nos bé a la nostra vida diària. En quina mesura pot arribar a afectar l'orientació sexual en el nostre entorn laboral? Hi ha homofòbia?

Com va la feina?

Homofòbia al món laboral

per Periodista d'armaris

Jo treballo de...

Per fer aquest reportatge hem entrevistat a persones de diverses edats i sectors laborals. L'edat va des de la franja dels 20 anys fins als 50. Pel que fa a la feina, hem parlat amb professionals de diversos àmbits, el món de l'educació (llar d'infants, primària, secundària i universitat), la sanitat (infermeres i metges), l'empresa i l'Administració (informàtics, enginyers, biòlegs, delineants, comptables, administratius, comercials, directors, advocats, vigilants de seguretat), la comunicació, l'art i la cultura (gestió cultural, periodistes, artistes, editors, maquetadors, sastres, bibliotecaris), l'agricultura, la restauració i el turisme.

A part del tupper, ens enduem l'armari a la feina?

Més de la meitat de gent entrevistada està fora de l'armari al seu entorn laboral. Algunes persones ho comuniquen de manera natural, altres només ho expliquen als companys amb qui tenen més bona relació. Alguns no ho amaguen, però tampoc ho van proclamant. En canvi d'altres, encara que amb un percentatge més baix, prefereixen quedar-se

dins de l'armari i tenir una conducta discreta, ja que consideren que ningú de la feina n'ha de fer res de la seva vida privada.

Homofòbia de pluja fina...

El 63% dels entrevistats afirmen haver presenciat algun cas d'homofòbia a la feina. Dins d'aquest percentatge, un 53% diu que han estat pocs casos, mentre que el 10% restant expressa tot el contrari.

Segons les persones entrevistades, l'homofòbia se sol mostrar en comentaris en general en contra de gais i lesbianes, mentre que són menys freqüents els comentaris o burles dirigides en concret en contra d'algun company/a de feina. També hi ha algun cas de rebuig a algun company/a i d'assetjament i pressió perquè abandonés el lloc de treball, però, per sort, aquest dos últims casos són molt més aïllats i minoritaris.

El que sol passar són acudits ximpls i expressions de mal gust. Com diu l'Esperança (30 anys, periodista), són «comentaris homòfobs, com si diguessin *anem a fer broma dels gais*, la broma fàcil». La

Consol (39 anys, informàtica), es refereix a aquestes situacions on tenen lloc «els típics comentaris continus i un llenguatge políticament molt incorrecte».

També cal destacar les murmurations i xafarderies a propòsit de companys i companyes de feina. La Sílvia (30 anys, administrativa) explica que ha sentit «comentaris despectius de si és o no és lesbiana».

Com diu l'Albert (22 anys, estudia i treballa com a becari), «homofòbia és sobretot no acceptar altres models de sexualitat i de concepció de les relacions i bandejar-les. Comentaris en aquest sentit n'hi ha molts». Per exemple, el Ferran, (51 anys, editor) diu que es feien «comentaris despectius respecte a un company de feina gai quan ell no hi era».

...i pedregades d'homofòbia

La no acceptació de l'homosexualitat pot originar problemes de convivència que enterboleixen el clima de treball. La Remei, (40 anys, professora universitària) diu que «algunes companyes i companys guarden distància amb les persones homosexuals, fan comentaris a l'esquena, rialletes. A alguns caps

els costa dirigir-los la paraula». El Joan (46 anys, professor universitari) aporta aquesta experiència personal: «Recordo un cas en que un catedràtic de la meva escola va comentar que li semblava bé que gais i lesbianes ens poguéssim casar, però no acceptava que poguéssim adoptar. Tot i així, aquesta mateixa persona em pregunta molt sovint pel meu fill». En canvi, una coneguda de l'Àngels (49 anys, pedagoga), no va trobar el respecte vers el seu model familiar: «Se'n reien per ser mare lesbiana, sense un "home" al seu costat».

El problema s'agreuja quan la intolerància s'expressa en actes i conductes clarament ofensives. L'Aurèlia (28 anys, analista programadora) així ho expressa: «Les meves experiències es basen en insults, acudits i burles constants amb referències homòfobes i masclistes. Algun company em va dir obertament que no li agradaven les persones homosexuals».

Hi ha persones que han patit la discriminació a causa de falsos prejudicis i acusacions, fins al punt de veure en perill el seu contracte laboral. La Noemí

(41 anys, mestra de primària) explica que «una de les mares de les meves alumnes va anar a la direcció del col·legi a dir que no volia que una lesbiana i amb un fill d'inseminació li donés classes a la seva filla. La direcció de l'escola em va demanar amablement que marxés i així ho vaig fer».

L'armari, tancat i barrat

La Laia (24 anys, estudia i treballa com a vigilant de seguretat) també ha vist casos similars: «M'han arribat comentaris sobre algunes companyes que treballen a un aeroport en els filtres de seguretat, acusades de fer els escorcolls amb massa profunditat».

Aquests prejudicis poden fer que persones homosexuals, per por a perdre la feina, amaguin la seva veritable orientació sexual. El Cristòfol (43 anys, delinquant) diu que ha trobat «lesbianes i gais que treballen sense sortir de l'armari, tot i que en el seu entorn familiar i d'amics sí que estan fora». Aquest és el cas de les amigues de la Patrícia (41 anys, professora d'universitat), «Tinc amigues que treballen a col·legis religiosos concertats que viuen en una total clausura per por que les facin fora. Viuen una vida terrible, renunciant a tot per conservar la feina. A una amiga li van donar una feina en una escola de nens, i el primer dia, quan va dir que estava casada amb una dona, de cop ja no feia falta a l'empresa». L'Àngels (49 anys, pedagoga) té un amic «a qui no van renovar el contracte per la seva orientació sexual».

La Gemma, (42 anys, professora) descriu l'assetjament sofert per un amic seu: «Va patir un cas greu de persecució laboral en l'àmbit de l'administració local. Li deixaven missatges, es referien a ell amb insults quan no hi era, i li amagaven informació per tal que no pogués fer bé la seva feina».

Feines «d'homes»

L'homofòbia neix bàsicament de la incomprensió i de la falta d'informació, i tots sabem que de gent intolerant i amb prejudicis n'hi ha a tot arreu. La Fabiola (34 anys, infermera) considera que totes les feines tenen risc d'homofòbia, ja que «depèn de la gent que hi hagi al voltant». El Jeremies (27 anys, enginyer) diu que tant se val on treballes, «el que importa és l'educació i el nivell cultural dels que t'envolten».

Així doncs, sembla que podem trobar homofòbia a qualsevol àmbit laboral. Amb tot, hi ha feines més exposades a l'homofòbia? Molts assenyalen les feines de cara al públic, perquè tal i com indica l'Esperança (35 anys, professora), «estàs més en contacte amb la gent i pot haver persones molt intolerants». Molts coincideixen en destacar les feines associades tradicionalment a homes o a dones, on els rols de gènere han imperat durant molt de temps. La Pilar (36 anys, editora) ho descriu així: «Aquelles que generalment només es desenvolupen per treballadors d'un sol sexe, ja que es pressuposa que el

treballador ha de complir un rol molt estereotipat. Per exemple: paleta o mecànic, en el cas dels homes, sobretot en aquells casos en què es treballa en grup. També crec que els militars i esportistes són molt vulnerables, tant en el cas dels homes com de les dones».

En la mateixa línia, la Maite (33 anys, comercial) assenyala els «sectors concrets i de tradició masculina: indústria, construcció, etc.»; això, segons indica l'Olga (40 anys), podria ser perquè a les feines que són tradicionalment fetes per homes, aquests «poden veure amenaçada la seva masculinitat».

Docents en el punt de mira

L'Aurèlia (28 anys, analista programadora) considera que en «aquelles feines en les quals es treballa amb persones pot existir una especial sensibilitat respecte aquest tema, com són medicina, infermeria, i professorat, especialment de primària». Amb tot, les persones dedicades a la docència poden estar en una situació delicada. L'Àngels (49 anys, pedagoga) apunta que els professors i totes les persones que treballen amb infants i joves són susceptibles de viure situacions molt incòmodes, perquè certa gent podria pensar que «poden pervertir als seus fills o filles».

El Joel (32 anys) explica: «Jo sóc mestre i treballa amb nens. La gent pot ser homòfoba perquè confon homosexualitat i pedofília. Sortir de l'armari en aquest àmbit professional pot tenir males conseqüències, com pèrdua d'autoritat sobre els nens,

problemes amb els pares i també amb els col·legues, que no sempre són oberts».

La Consol (39 anys, informàtica) també parla sobre la confusió entre homosexualitat i pedofília. Opina que les professions de la docència i, a més, afegeix les de la sanitat, estan en el punt de mira de molts homòfobs: «Penso que hi ha una idea estesa que tots els homosexuals aprofitem les situacions de superioritat per realitzar assetjaments sexuals impunement».

També cal tenir en compte les feines exposades a l'opinió pública. L'Àngels (38 anys, administrativa) cita els càrrecs directius de grans empreses, els esportistes i els polítics. La raó podria ser que molts d'ells «tenen por a que la gent es mofi amb els comentaris».

Finalment, no cal oblidar aquells sectors on tradicionalment hi ha hagut més homofòbia. La Marina (28 anys, tècnica) destaca les feines relacionades «amb entorns molt religiosos o d'ideologies conservadores», tot i que creu que «no es pot generalitzar ja que depèn de les persones que tens al voltant».

Oasis de llibertat

Però, podem trobar oasis? Llocs on s'estigui a recer de l'homofòbia o on aquesta estigui més arraconada?

Quan hem fet aquesta pregunta, la majoria de respostes han estat el món de les arts. També molts

han indicat la funció pública i les professions liberals. Algú també ha mencionat el fet de ser autònom i treballar per a un mateix.

El món de les arts (cinema, teatre, literatura, dansa, etc.) és més plural i obert. Sempre en aquests ambients han existit persones homosexuals que ho han pogut viure més obertament. Actualment això s'ha estès al món de la televisió (presentadors i periodistes) i moltes cares famoses, especialment gais, han sortit de l'armari. El Tomàs (30 anys) apunta que «últimament sembla que en els presentadors de televisió és un punt a favor». També cita les feines relacionades amb la perruqueria i l'estètica, on «potser els heterosexuals són els discriminats».

La Carme (39 anys, bibliotecària) considera que «a la funció pública el tema està més normalitzat» potser perquè «no es corre el risc d'anar a l'atur en cas de que se sàpiga». Pel que fa a les professions de caràcter liberal, sembla que no hi ha tanta homofòbia. Com diu el Ferran (51 anys, editor), «a les professions liberals està mal vist ser homòfob».

I si tenim en compte el fet de treballar en una empresa gran o en una petita, què pot ser millor? L'Andrea (28 anys, periodista) aposta per «les feines en una multinacional o una gran empresa, on hi hagi professionals provinents de diferents ciutats, persones que hagin viatjat i hagin conegut diverses realitats». Però, a vegades, les situacions que *a priori* semblen dolentes, amb el temps es poden capgirar i millorar. Com explica el Josep (50 anys, contable), «a les feines que es realitzen en un entorn reduït de companys, sense exposició al públic, és fins i tot possible que si algú tenia algun rebuig de l'homosexualitat, arribi a acceptar-la al conviure amb algú gai».

La feina, un camp de batalla més en els drets LGBT

La Pilar (36 anys, editora) ens fa reflexionar: «Crec que la visibilitat en tots els àmbits (familiar, social, laboral) és la millor manera de combatre l'homofòbia. Si la gent veu que hi ha homosexuals a la seva escala, a la seva família, a la seva feina, al cole dels seus fills, al geriàtric on són els seus avis, al servei mèdic, a la tele, a la peixateria del barri, a la benzinera, al govern, entre la seva colla d'amics, al grup de paletes que treballa a l'obra del davant... el fet homosexual deixarà de ser el tret distintiu per ser només una característica més de les persones que ho són. Perquè jo sóc lesbiana, sí, però també editora, mare, veïna, clienta, filla, conductora, amiga, cosina, membre de l'AMPA i sòcia del gimnàs».

... el noi nou,
Mario, crec que és gai,
je je je je...
a l'hora del descans
no em treia
l'ull del damunt...

Amor entre dones

Entrevista amb la cantant Lyda Ruiz

Lyda Ruiz és lesbiana, compositora i cantant; la seva música és una barreja entre el soul, el country i les balades al més pur estil italià. *La espera* va ser la seva primera maqueta i actualment està preparant el que serà el seu primer treball discogràfic. Una de les cançons més conegudes de la Lyda és *Amor*, que va escriure pensant en la noia dels seus somnis.

per Roger Yerro

A les teves cançons parles de relacions entre dues dones, són autobiogràfiques o una provocació?

Són autobiogràfiques.

En què t'inspires per escriure els teus temes?

Quasi sempre m'he inspirat en coses molt meves, sentiments, sensacions... experiències pròpies en definitiva, però també en temes d'amics meus o coneguts que m'han sobtat i m'han inspirat inevitablement una melodia i una lletra.

Quan vas començar a cantar?

Des de molt petita m'agradava cantar tota mena de música, la que escoltava als cassettes que hi havia a casa, les cançons de dibuixos animats, les cançons populars que apreníem a l'escola. Recordo que agafava un desodorant i el feia servir de micro!

Quines influències musicals tens?

Moltes. De petita escoltava tot allò que la meva mare tenia, Raffaella Carrà, Pimpinela o Juan Luis Guerra, passant pel Tom Jones, la música clàssica i algun grup de rock. De més gran he escoltat molts més estils, com jazz, blues, soul, country, bossa-nova, pop... tot el què escoltes t'influeix, però potser el què més m'ha marcat, amb el què m'he sentit més identificada, és la música italiana i, sobretot, la de cantautor.

Com veus el mon LGTB avui al Camp de Tarragona?

Crec que s'ha avançat moltíssim, tot i que encara falta visibilitat.

Penses que encara hi ha qui veu el lesbianisme antinatural?

Antinatural? Jo em considero una persona molt natural! La naturalitat va intrínseca amb la persona, no amb la seva condició ni amb les seves maneres de sentir ni amb els seus gustos i preferències.

Tornant a música, quin estil trobarem en el teu proper disc?

Són temes molt variats; balades, mig temps, rock...

L'any 2008 vas col·laborar amb el Robert Bonet en la seva gira «Temptations tour».

La veritat és que el Robert és un gran music i compositor, a més d'una gran persona. L'experiència em va semblar meravellosa, doncs vaig cantar temes del Robert i ell em va donar l'oportunitat de presentar alguns temes meus. Ho vam passar molt bé a les sales on vam actuar.

Una frase per acabar.

L'amor només entén d'ànimes i la música mai no ens abandonarà.

Bitàcora de viatge

Turisme lèsbic arreu del món (9 bars)

Bakalao Room_DF MEXICO
 Oaxaca N° 90 Colonia Roma
 show de travestis ✓
 show de tangas ✓

Candy Car_LONDON
 4 Carlise ST
 Premi al millor bar LES de Gran Bretanya
 w103 bl
 3 nits a la setmana fan show de striptease
 es divideix en 3 nivells diferents. disseny molt femeni i modern.

Les escandaleuses_PARIS
 8 Rue de les écouffes 75004
 entre setmana funciona com a bar
 Els caps de setmana hi ha DJ's

Box_TENERIFE
 c/ Bonaventura bonnet N° 21. Estación de tisa. La Laguna
 discoteca ambientada amb llums de neó i mobles transparents
 D'aspecte molt futurista

Pendants : ~~Comprar maleta~~ /
 Renovar Passaport

S'il vous plaît
 A presto

Excusez-moi
 A votre santé!
 Bonsoir
 Ça fait combien?

Mi sensi
 Ciao Bella!
 Buon sera
 Auf Wiedersehen
 Danke
 Come stai?
 Bitto

Ci vediamo domani!

Hallo!

No me chingues guay! ✓ Portar Diccionari

God Mergo

Que hubo mi wate
 Buonotte! Ha

Snakker du

Nice to meet you ☺
 Je ne comprends pas...

God Natt

Eisker_OSLO

c/Kristian IVs gate 9
0164

café + bar + disco cóctel

(tant es pot esmorzar com dinar
i ballar a ritme de DJ)

Tusen Takk

Unnskyld

Ha det

Sidetrack_ESTOCOLM

Wellmar yxkullsgatan 7

Restaurant gai amb
una atmosfera íntima

Menjar deliciós a bon preu.

DJ amenitza amb una barreja
de pop i èxits d'ahir.

God dag

Wie geht es ihnen?

Neij

spansk?

Vive la vie_AMSTERDAM

Amstelstraat N° 7
1017 DA

atmosfera relaxada amb tot
tipus de música que es torna
música disco segons avança la
nit.

PE_BERLIN

Kalkreuthstrabe 10.
Schaneberg

només els dissabtes és
de dones.

Bonjour!

Bonne nuit!

L'Alibi_ROMA

Via di monte testaccio
N° 40

Discoteca d'experiencia senso-
rial ambientada en decoració
africana distribuïda en 2 sales i
una terrassa.

Música House

Després de dècades d'un clamorós silenci, aquests últims deu anys s'han estrenat a les pantalles de tot el món pel·lícules relacionades amb el món homosexual o de temàtica directament GLTB. Pedro Almodóvar, Ventura Pons i altres directors formen part d'un patrimoni que cada dia creix.

Fent un rapidíssim resum del què h estat el cine LGTB al segle XXI, veiem que el 2000 ens va portar molts títols: Cesc Gay pràcticament desconegut aleshores, filmava *Krampack*, la història de dos adolescents en el seu descobriment del sexe i l'amor; *Plata Quemada*, de Marcelo Piñeyro, explica com dos delinqüents barregen els seus robatoris amb l'amor que neix entre ells; *Mujer contra mujer*, de Janne Anderson, Martha Coolidge i Anne Heche, relata el lesbianisme, l'amor i la parella a tres èpoques diferents; i *Princesa*, de Henrique Golman explica la vida d'una transsexual que vol sentir-se completa. També van destacar aquest any *La virgen de los Sicarios*, de Barbet Schroeder, *El club de los corazones rotos*, de Greg Berlanti, i *Almejas y mejillones*, de Marcos Carnevale, amb un meritori Jorge Sanz.

El camí obert per *Priscilla*

L'any següent, després de les aventures de *Priscilla reina del desierto*, ja no era un repte fer musicals de temàtica gai. *Hedwig and the Angry Inch*, de John Cameron Mitchell, un musical del 1998, es va convertir en film el 2001; *Circuit*, de Dirk Shafer, es submergeix al món de la nit, les drogues i els excessos; *El último suspiro*, de Lea Pool, narra la història d'un amor lèsbic a un internat femení; *Besando a*

Jessica Stein, de Charles Herman Wurmfeld, és una divertida comèdia lèsbica; i Alfonso Albacete i David Menkes dirigien *I love you, baby*, pel·lícula amb un guió controvertit.

El 2002, *Yossi y Jagger*, de Eytan Fox, pel·lícula israeliana de temàtica gai, es va projectar a festivals d'arreu del món; Nicole Kidman guanyava un Oscar pel seu paper a *Las horas*; Salma Hayek donava vida a la pintora Frida Kahlo a *Frida*, de Julie Taymor. I més a prop s'estrenava *A mi madre le gustan las mujeres*, d'Inés París i Daniela Fejerman; Ramon Salazar filmava *Piedras*; la catalana *Lisistrata*, de Frances Bellmunt, convertia a Maribel Verdú en heroïna clàssica; i Ventura Pons ens extasiava a *Manjar de amor*.

Charlize Theron va guanyar un Oscar el 2003 pel seu paper de lesbiana incompresa i homicida a *Monster*, de Patty Jenkins; Macaulay Culkin canviava totalment el seu rol a *Party Monster*, de Fenton Bailey i Randy Barbato; *Mambo italiano*, de Émile Gaudreault explica les desventures d'una família atípica italiana; *Normal*, de Jane Anderson, és un drama sobre el valor de l'amor que explora el món del transgènere; i a *Latter days*, de C. Jay Cox, un noctàmbul s'enamora d'un mormó.

per Paco González

Ara, cine gai

Pel·lícules LGTB del segle XXI

Triomf d'Almodovar i Ang Lee

El 2004, a *La mala educación*, Pedro Almodovar feia una crítica de les escoles religioses; *Beatiful Boxer*, de Ekachai Uekrongtham, arrasava als festivals explicant com un transsexual lluita per fer-se una operació de canvi de sexe; *Oscura Inocencia*, de Gregg Arakis, mostra prostitució, violència i adolescència; *Eating Out*, de Q. Allan Brocka, és una esbojarrada comèdia on els homes no son el què semblen i les dones volen ser el què no son; i Miguel Albaladejo es va guanyar al públic ós amb el drama *Cachorro*.

El 2005 tota la crítica va alabar *Brokeback Mountain*, de Ang Lee, pel·lícula que va aconseguir tres Oscars; *Transamerica*, de Duncan Tucker, relata la història d'un transsexual en busca del seu fill, un jove inadaptat; legalitzats ja els matrimonis entre persones del mateix sexe, Manuel Gomez Pereira va filmar *Reinas*, que tracta sobre l'acceptació del matrimoni homosexual, els llaços familiars i les rancúnies; a *20 centímetros*, Ramon Salazar estrenava un arriscat musical sobre una transsexual narcolèptica.

Gais americans i un assassí de Chueca

Transgressora i amb sexe explícit, *Shortbus*, de John Cameron Mitchell, s'estrenava el 2006; aquest mateix any, *Another Gay Movie*, de Todd Stephens, es convertia en la versió gai d'*American Pie*; una dona s'enamora de la seva cunyada a *Los líos de Gray*, de Sue Kramer; i *Flores Rojas*, d'Oí Parker, ensenya que tot pot canviar de la nit al dia.

El 2007 es va estrenar *Chuecatown*, de Juan Flahn, que explica en clau d'humor com un assassí es dedica a matar dones grans del barri madrileny de Chueca per vendre els seus pisos a parelles gais; *Shelter*, de Jonah Markowitz, narra l'amor homosexual de dos surfers; i *Los testigos*, d'André Téchiné és un drama sobre la incertesa humana.

Com veus el panorama del cine LGTB?

El veig malament, però no per ser LGTB sinó per ser cine. No estem passant un bon moment a la dèbil indústria cinematogràfica. A les produccions es busca el rendiment comercial immediat, apostant per actors televisius del moment.

Als actors del nostre país, els costa acceptar papers d'homosexuals?

Cada cop menys. Això sí, encara n'hi ha que es veuen en l'obligació d'aclarir a les entrevistes que no son gais. Però acceptar un paper així ja no suposa un *perill* per a la seva carrera.

Com vas arribar a dirigir *Chuecatown*?

Una productora madrilenya, avui ja tancada, va comprar els drets dels còmics del mateix títol i ens va encarregar el guió al Félix Sabroso, la Dunia Ayaso i a mi. Després el projecte va passar a mans d'una productora de Barcelona; el guió li va agradar i vam seguir amb el projecte.

Va ser difícil escollir als actors?

No. La Rosa Sardá i la Concha Velasco van dir que sí després de llegir el guió. Em va costar més trobar a l'assassí, però quan va aparèixer el nom de Pablo Puyol, la cosa va anar rodada. I la parella de Pepón Nieto i Carlos Fuentes tenia molta química, que es va traspassar a la pel·lícula.

Creus que després de l'èxit de *Brokeback Mountain* ha canviat una mica la mentalitat de la gent envers els estereotips gais?

Pot ser, és una gran pel·lícula. Però no cal anar tant lluny; Pedro Almodóvar ha contribuït i molt a normalitzar la situació, doncs durant els anys vuitanta va rodar pel·lícules tan interessants i lliures de prejudicis com *La Ley del Deseo*, verdadera punta de llança de les pel·lícules queer a l'Estat.

Has publicat el llibre *De Gabriel a Jueves*, que tracta sobre encontres fortuïts i el món dels xaperos. Son histories reals o inventades?

Hi ha alguna anècdota real, però molt transformada i novel·lada, perquè normalment les anècdotes de la vida real no son dramàticament adequades; cal adaptar-les perquè resultin interessants.

Orgullo Z, el teu proper llibre, està a punt de publicar-se. Ens pots avançar de què tracta?

És una fantasia apocalíptica que comença la nit de l'Orgull Gai. Tres personatges singulars, un gai negre, una lesbiana jove i inexperta i un travestí egoista lluiten per sobreviure al barri madrileny de Chueca que ha estat envaït per zombis.

La vida d'un activista a la pantalla

Mi nombre es Harvey Milk, de Gus Vant Sant, basada en la vida d'un conegut activista gai assassinat, aconseguia dos Oscars el 2008; *Como los demás*, de Vincent Garenq, parla de l'adopció a França; *Spinnin* és un drama dirigit per Eusebio Pastrana que tracta temes com la paternitat y les relacions pare-fill.

El 2009, Sigorney Weaver es va convertir en una mare intolerant a *Plegarias para Bobby*, de Rusell Mulcahy, drama basat en la història real d'un noi gai que es va suïcidar davant el rebuig de la seva religiosa mare; *El consul de Sodoma*, de Sigfrid Monleón, fa una aproximació a la vida del poeta homosexual Jaime Gil de Biedma; i *Un hombre soltero*, de Tom Ford, relata la busca per trobar sentit a la vida.

El 2010, Julio Medem dirigia *Una habitación en Roma*, amb altes dosis de sexe lèsbic; *Mi último round*, de Julio Jorquera Arriagada, és un drama sobre el món de la boxa i l'homosexualitat; *Contracorriente*, de Javier Fuentes León, es una pel·lícula xilena tendra i dura alhora; *Bear City*, de Douglas Langway, tracta el tema ós allunyant-se dels estereotips gais; i a Catalunya, *Pa negre*, d'Agustí Villalonga, mostra, entre altres coses, el context homòfob de l'Espanya de la postguerra.

I aquest 2011 estem pendents de l'estrena de *La piel que habito*, la nova pel·lícula d'Almodovar, que s'estrenarà al setembre, amb Antonio Banderas i Elena Anaya.

El passat gener l'artista tarragonina Michelle Sánchez, afincada a l'illa de Creta, va presentar a un pub de Salou la seva col·lecció «Goddesses and Monsters», una visió particular de personatges mitològics i monstres femenins amb un marcat toc lèsbic i intrigant.

«Goddesses and Monsters»

Entrevista amb l'artista Michelle Sánchez

per Humbert Burcet

D'on has tret la inspiració per aquesta col·lecció?

Sempre m'han agradat la mitologia i la conducta de la psique humana. Amb aquesta exposició he volgut fer una al·legoria d'aquests costats que tots tenim de llum i ombres, d'allò que exposem i allò que ocultem, D'aquí el nom de la col·lecció [deveses i monstres], per mostrar que no tot és tan positiu ni tan negatiu, i que fins i tot els monstres, en el seu aspecte femení, tenen el seu costat humà.

Quines tècniques has emprat?

He utilitzat el dibuix a mà alçada i entintat a mà, combinat amb color i entintat digital en suport de vinil sobre cartró-ploma. També hi ha dos originals entintats especials, únics, un fet pel Kike Sorroche i un altre fet per mi mateixa.

Amb l'artista Kike Sorroche hi ha hagut una molt bona sinèrgia, esteu en algun projecte conjunt?

Sí, es diu «Monde Bizarre». El destí, com creien els grecs amb la roda de la fortuna, va moure l'atzar i ens va posar al mateix camí. El Kike i jo vam entrar en contacte per diferents projectes, i al comprovar que teníem experiències força similars, vam creure que aquesta connexió podia ser beneficiosa.

Quin ha estat l'objectiu de l'exposició?

Volíem fer una cosa diferent i donar-li un toc eròtic. Tant les deveses com els monstres estaven en una actitud molt sensual. Volíem destapar els tabús dels mites eròtics i descobrir el costat obscur de la psique humana.

Què et va inspirar per crear aquests retrats tan singulars?

Bec de moltes cultures diverses que la vida m'ha ofert. En la col·lecció mostrava les deveses Artemis i Atenea de Grècia, la devesa de la compassió Kuan Yin de la Xina, la celta Morrigan, i fins i tot la vampiressa Elizabeth Bathory amb una esclava. Pel que fa als monstres, hi havia l'Esfinx de Tebes, les sirenes que salven esclaves, la Russalka, cruel sirena esclava que ofegava els mariners, i una gàrgola gaèlica protectora.

On penseu exposar més?

Tenim fixades sales a Barcelona, Niça, Madrid, Torremolinos, Roma, Atenes i París. Moltes de les sales estan vinculades a espais d'ambient.

Entre la creació del primer grup de lluita homosexual (el MEHL) i la seva legalització com a FAGC van passar deu llargs anys. En aquesta dècada el moviment gai i tota la societat catalana van superar la fosca dictadura franquista i iniciar un període democràtic, en aquell moment esperançador.

Deu anys de vertigen

La lluita pels drets LGTB del 1970 al 1980

per Jordi Casadevall

Suposats perillosos socials

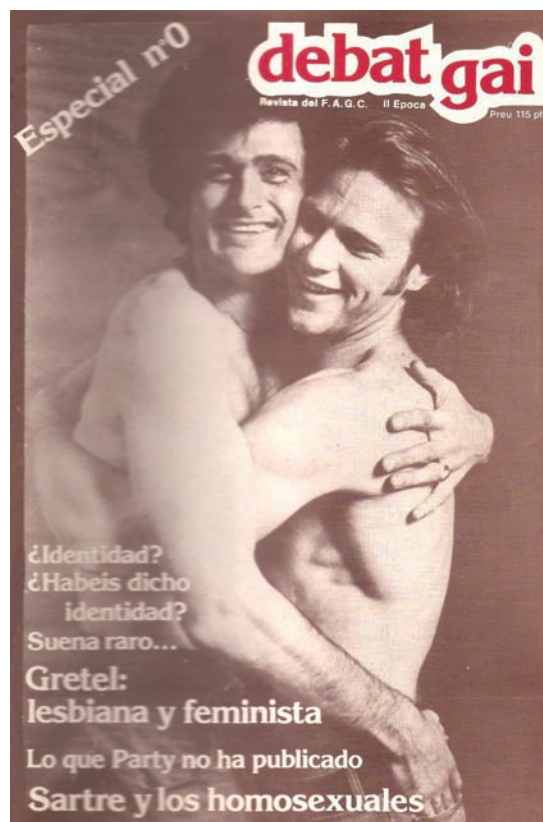
Fou la presentació del projecte de llei de perillositat social, a les franquistes Corts de 1970, la que va propiciar la formació del primer nucli d'activisme gai des de Catalunya. La llei preveia, entre moltes mesures de caràcter repressiu, que els homosexuals majors de 16 anys fossin declarats «perillosos socials» pel simple fet de ser-ho i se'ls apliquessin mesures de seguretat, incloses el desterrament i l'empresonament. Davant d'aquesta barbaritat, Armand de Fluvià i un amic van decidir escriure una carta als procuradors que eren bisbes demanant-los afavorir una esmena a la llei. L'Armand també va moure fils amb amics francesos (la revista *Arcadie*, per exemple) que, a la seva vegada, van aconseguir pressions per aconseguir una modificació del projecte de llei, de manera que l'article 2 (el més qüestionat) limitava l'aplicació de la llei a «los que realicen actos de homosexualidad» (així, en plural). Primera i petita però significativa victòria.

El mateix De Fluvià va animar la creació d'un petit grup, que es va fer dir Movimiento Español de Liberación Homosexual (el MELH). En el context d'absoluta repressió de l'època, la llibertat de moviment del col·lectiu era mínima per no dir nul·la, i

una de les primeres accions va consistir en l'edició d'un butlletí (*AGHOIS*, sigles d'Agrupación Homófila para la Integración Social). La gènesi de la publicació i les circumstàncies de la seva elaboració i distribució van ser tota una aventura. Així relata Armand de Fluvià el moment, realment històric per al moviment gai, d'imprimir el primer número: «Mai oblidaré el dia que, allà sota, a la carbonera, amb el Francesc, després d'haver entintat la màquina, vaig donar la primera volta a la maneta de la multicopista per fer el primer clixé. Em tremolaven les cames i recordo que vaig exclamar: *alea jacta est!* Érem ben conscients que des d'aquell moment entràvem dins la il·legalitat del règim franquista».

Un butlletí fet amb multicopista

La revista *AGHOIS*, que aparegué fins el 1974, es distribuïa a un nombre limitat de subscriptors, sempre amb grans prevencions per raons de seguretat. Incloua un editorial, articles, notícies, crítica literària i de cinema... però també animava a l'activisme i generava ideologia: «*Rompamos, pues, los muros! ¡No nos aislemos! Luchemos por eludir la superficialidad. [...] Sólo una actuación decidida y constante por parte nuestra podrá ser eficaz contra la inhumana represión que se está desatando en las alturas.*».

Reunir-se d'amagat

El nucli fundacional del MEHL, d'unes sis persones, va anar creixent i organitzant-se en petits grups de treball que es reunien periòdicament. Hi participaven persones tan conegudes com Fabià Puigcerver o Ventura Pons, al costat d'altres de ben anònimes. De fet, en aquella època tothom era anònim o es protegia amb pseudònims: Roger de Gaimon o Amanda Klein, per exemple. Al MEHL es discutia de tot: la necessitat d'estendre el moviment a tot l'Estat, els models de família, el paper de l'Església o el reconeixement de la pròpia homosexualitat.

Amb la mort del dictador Franco el novembre de 1975, s'obria un període d'esperança. En consonància amb l'obertura i la mobilització del moment, el MEHL no va perdre el temps. Fruit de l'evolució ideològica dels seus membres i influït pels canvis del moment, el MEHL va iniciar un procés de canvis, des de la seva denominació (va passar a ser el Front d'Alliberament Gai de Catalunya el desembre de 1975) fins a l'estructura (va passar a ser un moviment assembleari i de masses), que va culminar en l'aprovació d'un manifest el 1977. El FAGC seria un referent indiscutible per a altres organitzacions que per aquella època van anar sorgint a l'estat espanyol.

A Catalunya, el FAGC coexistia aquells anys amb Dignitat, una associació de caràcter confessional i amb l'Institut Lambda, actual Casal Lambda, de caràcter d'informació i acolliment. Fruit dels debats i discussions, molt típiques de l'època, el FAGC patí una escissió d'un grup més radical: la Coordinadora de Col·lectius d'Alliberament Gai (CCAG), que editaria la revista *La Pluma* (el FAGC, per la seva banda, ja ho feia amb *Debat Gai* i després amb *Infogai*).

La primera manifestació gai

El 26 de juny de 1977 tingué lloc a Barcelona la primera manifestació d'orgull gai de l'Estat espanyol. Exigint la derogació de la llei de perillositat social, uns cinc mil participants, segons les cròniques, van desfilar per les Rambles en un ambient festiu fins que va fer acte de presència la policia, que va reprimir durament la marxa. A aquesta seguirien altres manifestacions, més o menys tolerades, fins que el gener de 1979 s'aconsegueix la reforma de la tan denostada llei. Era una nova victòria del moviment, que encara tenia molts obstacles per superar. La més immediata, la legalització del FAGC, denegada una vegada i una altra pels governs de l'època. S'aconseguiria el 16 de juliol de 1980. Acabava una dècada històrica.

Ens agrada el *cruising*

Conèixer la cultura *cruiser*

per Robert Bonet

fotografia: Gerard Miravall

Les persones que practiquen *cruising*, que estimen d'una manera diferent a la normativa en punts determinats, llocs coneguts quasi sempre de boca-orella, encara avui en dia pateixen la discriminació social que comporten aquests tipus de contactes. En el millor dels casos reben el qualificatiu de viciosos. I es que fer sexe en un entorn fosc, humit, incòmode i amb una higiene relativa, per a certes persones és sinònim de perversió, ocultisme i falta de dignitat.

Signes de comunicació no verbal

Un equip de COLORS s'ha desplaçat a un parell de paratges de *cruising* del Camp de Tarragona per observar què s'hi cou realment. A la platja del Torn, a l'Hospitalet de l'Infant, hem detectat la presència dels Mossos d'Esquadra; ells mateixos ens han indicat que visiten la zona periòdicament, tant per la perillositat que implica la presència de la via del tren com per la possibilitat que s'hi produeixen alguns delictes com petits furtus. «Molts gais se senten mes segurs al saber que venim, tot i que escampen la boira si ens veuen arribar», expliquen. Quan hem anat a la zona hi havia set cotxes aparcats, i en el moment que ha aparegut la policia, quatre han marxat.

En canvi, a la platja de la Savinosa hem vist una trentena de persones buscant signes de comunicació no verbal. Això sí, el *cruising* segueix sent una practica masculina, doncs no hem trobat ni una dona. Les lesbianes es busquen altres mètodes de relació.

A l'intentar preguntar als *cruisers* què opinen, alguns han marxat pitant sense dir res i altres s'han allunyat escridassant-nos per tal de que amaguéssim la càmera de fotos, i és que el *cruiser* necessita intimitat, tot i trobar-se en un espai públic. També hem preguntat a veïns del barri; alguns pares ens han dit que passegen criatures i es queixen de que «no es correcte que menors vegin segons quines imatges», tot i que les zones de *cruising*, especialment a la Savinosa, acostumen a ser llocs de difícil accés, com penya-segats o indrets apartats de qualsevol camí.

En tot cas, el què si preocupa als col·lectius LGTB respecte al *cruising* no són «segons quines imatges» sinó els possibles contagis de malalties de transmissió sexual, doncs als 155 punts de trobada de sexe anònim detectats al territori català hi ha una certa fragilitat sanitària.

Darrerament es parla molt del *cruising*, o sexe esporàdic entre homes a llocs públics. Des de l'aparició del segon número de la revista COLORS, on es mostrava un mapa dels principals punts de trobada furtiva entre homosexuals del Camp de Tarragona, alguna premsa local, excusant-se en els molts cotxes aparcats davant la platja de Cala Romana o proclamant una hipotètica falta d'higiene a les zones de *cruising*, ha encetat una autèntica croada que té més de moralina casposa que d'altra cosa.

Una cultura cruiser

I si el que agrada es fer de *voyeur*, la proliferació de locals d'oci sexual a la ciutat de Barcelona on fer *cruising* tancat també ha augmentat. De moment, aquesta moda no ha arribat a Tarragona, potser perquè aquí hi ha menys visibilitat i a molts cercles impera el conservadorisme i una púdica vergonya. Però a la capital catalana ja s'observen signes d'activitats, com el *gang bang* (orgia en la que l'individu practica sexe amb tres o més homes per torns o al mateix temps) o les *young parties* (festes privades on es practica sexe entre joves de menys de trenta anys), i probablement aviat apareixeran els *sausage* (molts homes passius per a un sol home actiu), tan de moda als Estats Units. I existeixen locals de *glory holes* (forats a la paret a través dels quals es practica sexe) catalans que ja han rebut la distinció europea de millor local d'oci sexual entre gais.

El *cruising* va néixer com a necessitat d'un col·lectiu represaliat, en aquest cas l'homosexual, en una època en que pel simple fet de mantenir relacions amb una persona del mateix sexe, un es convertia en delinqüent susceptible d'anar a la presó i els gais es veien obligats a buscar llocs amagats. A partir d'aquí es va anar creant tota una cultura *cruiser*, interessant per uns, morbosa per altres, i sempre vilipendiada pels sectors més conservadors del país. Avui es pot dir que l'homosexual *cruiser* es un nòmada de l'era actual. On establirà el seu campament fugaç? Allà on se senti més segur, més íntim, on pugui desenvolupar la seva sexualitat i afectivitat en llibertat, en un món sense regles, amb un llenguatge particular i únic.

Avui les fades i les bruixes s'estimen*

Literatura lèsbica contemporània

per Sandra Marcos Bonet

Al llarg de la Història ha plogut molt des que la poetessa Safo de Lesbos cantés l'amor entre dones, al qual ella mateixa ha donat nom: amor sàfic o lèsbic, però durant anys d'obscurantisme les dones lesbianes cauen en l'oblit fins ben arribat el segle XIX, quan els poetes francesos posen de moda el motiu del lesbianisme. Fou Charles Baudelaire qui va rescatar el mots Lesbos i Safo per designar les relacions entres dones. La seva obra poètica *Les fleurs du mal*, que inicialment havia de titular-se *Les lesbiennes*, contenia en la seva primera edició el poema Lesbos, dedicat a Safo i a la seva blasfèmia (sic), però, juntament amb altres sis poemes més del recull, aquesta primera edició va ser ràpidament censurada.

Dones vampiresses

Uns anys més tard, el 1872, aparegué *Carmilla*, de l'escriptor irlandès Joseph Sheridan Le Fanu, que tracta el mite del vampir, o més aviat de la dona vampir, en aquest cas, i ho fa vint-i-cinc anys abans

de la publicació de la gran obra fundacional del tema, el *Dràcula* de Bram Stoker. En aquesta breu novel·la, Sheridan Le Fanu narra l'amistad de marcat caràcter homoeròtic entre una noia de bona família i una misteriosa jove que es converteix en la nova inquilina del castell.

Hauríem d'esperar, però, a l'ambient artístic de les ciutats de París i Londres de principis del segle XX per veure com l'escriptura que nombra el desig lèsbic la generen les mateixes dones lesbianes. Al París dels anys vint trobem l'intens cercle literari de la Rive Gauche, creat al voltant de les llibreries de la Rue Odéon propietat d'Adrienne Monnier i Sylvia Beach, en el qual es reunien diversos artistes i intel·lectuals, i l'amalgama de relacions lèsbiques entre algunes de les seves components. En aquests anys aparegueren les obres de Liane de Pougy, explícitament titulada *Idilio sàfic* (1901), de Gertrude Stein, Colette, Renée Vivien o Djuna Barnes, entre altres. En aquestes obres les seves autores representaven

Parlar de literatura lèsbica era, fins als anys setanta, parlar d'un petit reducte de la literatura en el qual es representava el desig lèsbic, gairebé sempre a través de la visió dels homes i amb finalitats eròtiques o condemnatòries. Degut a la posició secundària de les dones dins de l'escalafó social, la literatura lèsbica ha estat minoritària i minoritzada. Per sort, el panorama ha canviat les tres últimes dècades, prolífiques en producció literària lèsbica, la qual ha reflectit els canvis socials i els drets assolits per la dona.

* Extracte de l'obra *Bruixa de dol*, de Maria Mercè Marçal.

l'experiència lesbiana, fins i tot referent a les intenses relacions entre algunes d'elles.

Virginia Woolf, un nom de referència

Per una altra banda, a Londres es creà l'anomenat grup de Bloomsbury, conformat per diferents artistes i intel·lectuals de l'època, entre els quals en sobresurt especialment Virginia Woolf, gran exponent del grup de Bloomsbury per les seves obres, i la seva relació amb la també escriptora Vita Sackville-West.

Entre la ingent producció de Virginia Woolf destaquem l'assaig feminista *Una habitació pròpia*, publicat l'any 1929, en el qual explora el paper de la dona en la literatura, tant com a escriptora com a caràcter de ficció, reflexiona sobre el lesbianisme, i reivindica l'accés de la dona a l'educació, el dret de les dones a escriure i fer-ho amb condicions, és a dir, amb independència econòmica i personal, l'anomenada habitació pròpia del títol.

Però no tot era llibertat i optimisme en l'expressió de les passions lèsbiques, l'any 1928 apareix l'asfíxiant i pessimista obra de Radclyffe Hall, *El pozo de la soledad*, protagonitzada per una dona educada com un home i que s'identifica com a invertida, d'acord amb els termes mèdics que començaven a proliferar al voltant de la sexualitat. Malgrat l'existència angoixada de la protagonista, la seva homosexualitat és representada de manera oberta i natural i passa a ser un dels textos de referència de la literatura lèsbica.

La primera novel·la sense final tràgic

I el 1951, quan el món es recupera de la Segona Guerra Mundial, es publica *Carol*, de l'escriptora nord-americana Patricia Highsmith, coneguda pels seus thrillers psicològics, molts d'ells adap-

tats al cinema. Aquesta novel·la ha passat a ser reconeguda com la primera novel·la lèsbica que dóna una oportunitat de felicitat a les seves protagonistes.

Pel que fa a la literatura espanyola, comptem també amb una novel·la pionera, *Zeze*, de Ángeles Vicente, publicada el 1909, i que fou la primera novel·la espanyola d'autoria femenina en la qual es narren experiències lèsbiques, tot seguint els avatars de la vida d'una jove i la seva iniciació sexual amb una companya d'estudis.

Narrativa actual

Els últims trenta-cinc anys han estat prolífics pel que fa a la producció literària lèsbica, en la qual han quedat ben reflectits els canvis socials esdevinguts i els drets assolits per la dona. Passem, doncs, de les passions ocultes, la culpabilitat, les inversions i el càstig per anar contra natura en forma de tràgics finals que no donen esperança alguna a l'amor entre dones, a la llibertat de l'expressió oberta i pública de l'amor o bé les relacions esporàdiques de cap de setmana de les actuals novel·les, algunes d'elles centrades en la vida nocturna de l'ambient de l'Eixample barceloní o el madrileny barri de Chueca. L'emancipació de la literatura lèsbica va parella a

Virginia Woolf

Mercè Marçal

l'emancipació sexual i legal de la dona i en alguns casos, com en el de la literatura lèsbica espanyola, primer es recorre al reducte de l'ambient nocturn per, finalment, refermar una vida quotidiana sotmesa a una rutina on l'única diferència en les relacions que s'hi estableixen és l'orientació sexual.

El primer seria el cas, per exemple, de les populars, divertides i actuals novel·les d'Isabel Franc que, sota el pseudònim de Lola Van Guardia escrigué la trilogia lèsbica *Con pedigree*, *Plumas de doble filo* i *La mansión de las tribadas*.

Cossos celestes

I no podem deixar de comentar l'intens i apassionant èxit de vendes lèsbic escrit per Susana Guzner, *La insensata geometría del amor*, una novel·la molt recomanable i addictiva amb personatges que prenen cos i un final inesperat i polèmic.

Per una altra banda, podem citar una obra amb un sentit explícit lèsbic però que no n'és el fil conductor, aquest seria el cas de *Beatriz y los cuerpos celestes*, de l'autora Lucía Etxebarria, que fou guardonada amb el premi Nadal l'any 1998, i que narra la

història de tres dones, relacionades entre elles, amb el sexe com a denominador comú. O bé la sorprenent, fresca i fantàsticament ben narrada *La vendedora de tornillos*, de Pilar Bellver.

Mercè Marçal apassionada

La literatura catalana també compta amb magnífiques obres literàries de protagonisme lèsbic, com són la breu i poètica novel·la *Te deix amor la mar com a penyora* o bé *Jo pos per testimoni les gavines*, ambdues de na Carme Riera; i *La passió segons Renée Vivien*, de la prolífica Maria Mercè Marçal, excel·lent i apassionant retrat de Renée Vivien, pseudònim de la poetessa Pauline M. Tarn, i les vicissituds de la seva vida, la seva relació amb Natalie Clifford Barney i els circuits literaris de l'intens París dels anys vint, des de les òptiques de diversos personatges que intenten esbrinar qui fou aquesta poeta.

Pel que fa a la literatura estrangera, trobem obres amb finalitat més aviat literària que no pas reivindicativa d'un determinat grup i que han gaudit de certa popularitat i prestigi. Seria aquest el cas de la novel·la *Les hores*, d'en Michael Cunningham, pos-

teriorment adaptada al cinema; o bé de *Sputnik, el meu amor*, del llegit i esperat escriptor japonès Haruki Murakami. Per no parlar de la coneguda Lisbeth Salander, la poc amigable protagonista de l'exitosa trilogia de novel·la negra de l'escriptor suec Stieg Larsson, iniciada amb *Els homes que no estimaven les dones*, que també manté diferents relacions lèsbiques.

Literatura en un món global

Evidentment, la majoria de novel·les i les relacions interpersonals que en aquestes es relaten evolucionen paral·lelament a la societat i en reflecteixen el canvis com, per exemple, la influència de les tecnologies en la comunicació, la pràctica desaparició de les fronteres i el món global. Aquest seria el cas de la novel·la força recent *Tocando tierra*, d'Emma Donoghue, que narra la relació entre dues dones separades per l'ús o desús de la tecnologia i algunes útils eines contemporànies, pels respectius estils de vida... i per l'oceà Atlàntic. Però tot i l'oferta actual de llibres de temàtica, el paradigma de literatura lèsbica de qualitat literària el representen les obres de l'autora Sarah Waters, especialment la magnífica trilogia *Afinitat*, l'excel·lent *Falsa Identitat* i *Besar el vellut*, així com la posterior *Ronda de nit*. Algunes d'aquestes obres fins i tot han estat adaptades en forma de sèries de televisió.

I, per una altra banda, no podem oblidar que gràcies als avenços legals i socials aconseguits els últims deu anys s'ha produït una major conscienciació respecte a la diversitat afectivosexual, amb especial atenció als processos d'autoconeixement i els canvis que es produeixen durant la pubertat. Degut a tot això, el públic juvenil també pot gaudir d'algunes propostes que exploren i mostren de manera natural el despertar de la sexualitat de les adolescents lesbianes, els primers amors i l'acceptació d'un mateix i l'autoafirmació. Alguns títols de llibres protagonitzats per joves lesbianes que estan especialment adreçats al jovent són *Em dic Laia*, de Gemma Puig, *Sandra ama a Meike*, de Marliese Arold, o bé *La meva diable porta xanques*, de l'autora Anna Tortajada.

Narrativa breu

De tant en tant surten reculls d'històries escrites per diverses autores que aborden el tema del lesbianisme. Les recopilacions més destacables són *Otras voces*, excel·lent compilació de relats curts; *Nosotras (The Diva Book of Short Stories)*, escrit per col·laboradores de la revista lèsbica britànica *Diva*; i el més recent *Las chicas con las chicas*, recull de relats eròtics. També podem considerar d'aquest

gènere el llibre *Primeras caricias*, de l'activista LGTB Beatriz Gimeno, que recollia la veu de 50 dones donant testimoni de la seva primera experiència amb una dona.

L'escriptora Emma Donoghue ens aporta un curiós i imaginatiu exercici de transgressió amb *Besar la bruixa*, publicat el 1997 per l'editorial Laertes, on revisita i reinterpreta els contes clàssics com la *Bella i la Bèstia* o la *Blancaneus*, tot amb un to còmic... i lèsbic. Contes vells amb vestit nou, tal i com resa el subtítol.

Un llibre de blogs

Per una altra banda, cal reconèixer el mèrit pioner del llibre *¿De otro planeta?*, publicat per la desapareguda Ellas Editorial, que és el primer recull de blogs en un llibre. En aquest, 34 dones lesbianes plasmen en format paper les experiències que relaten ens els seus respectius blogs. Una prova fefaent de com Internet i la Web han modificat les relacions i l'accés a la informació i com la Web 2.0, més participativa, ha permès la llibertat d'expressió dels grups invisibilitzats i reprimits i el seu empoderament. Com que el diferents blogs del recull estaven sota una llicència Creative Commons per la qual no es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, els beneficis del llibre van destinats íntegrament a una entitat solidària que treballa pel desenvolupament integral de la dona.

Diccionari gai «petardo»

Un dels elements que caracteritza al col·lectiu gai és la seva capacitat de riure's de sí mateix. Als dos darrers números de la revista COLORS ja vam publicar seleccions de definicions políticament incorrectes que formen part d'un argot o d'un imaginari propi d'alguns grups gais. Aquí en va una tercera entrega.

per Sergi Talló

Bareback. Ho direm clar i català: follar a pèl. Per als heterossexuals no és un terme que comporti massa història ni conflicte, però per als gais significa una opció que va deixar gairebé de practicar-se després de l'aparició de la sida. Poca gent sap que van ser les productores de vídeos porno gais les primeres que van obligar a utilitzar l'ús del condó als rodatges.

Cockring. Traduït literalment: anell de (o per) la polla. Anella de ferro, goma, silicona, pell o altres variants usada per fer pressió al penis durant l'acte sexual. Es pot col·locar a diversos punts, longitudinalment al llarg del penis, però el més comú es ficar-lo a la base, per darrere els testicles. Té dues funcions essencials: retardar l'ejaculació i mantenir l'erecció més temps i amb més duresa.

Grec. Ciutadà de Grècia. Aquest mot, però, té també una segona acceptació que defineix el sexe anal, degut a la discutible interpretació de certs fets històrics. Passa el mateix amb els mots «francès», «cubana» o «tailandès», entre d'altres. Convé recalcar que dins el món de la prostitució heterosexual, el «grec» comporta un sobrecoast en la tarifa, la qual cosa demostra que les senyors prostitutes, que no són tontes, reconeixen el valor intrínsec d'aquesta pràctica.

Jennyfarlopa. El típic gai de discoteca que no es perd ni una sola farra, concert, *after-hours*, revetlla o cap de setmana. Evidentment, per aguantar aquest ritme es necessita alguna cosa més que l'ajuda divina, motiu pel qual els veuràs anar sovint als lavabos. Quan tornen a la pista els carraspeja una mica el nas: pateixen

allò que alguns en diuen «refredat colombià».

Matrimoni gai. Dret fonamental de qualsevol gai i lesbiana a cometre els mateixos errors que els seus col·legues heterossexuals.

mari.com. S'anomena així al típic gai totalment enganxat a internet, de tal manera que no pot concebre contactar amb altres persones per relacionar-se si no és a través d'un xat. Els trobaràs a totes les xarxes socials i *websites* de sexe. Solen posseir una mitjana de quatre *nicks* diferents i dues *webcams* instal·lades a l'habitació.

Mari-conan. El típic gai addicte al gimnàs i als anabolitzants. Normalment quan obren la boca confirmen la teoria de que l'augment de massa muscular s'aconsegueix sacrificant matèria gris. No deixa de ser una altra forma d'anomenar a les «musculocas», ja definides al número 3 d'aquesta mateixa revista.

Mecenes. Senyor de certa edat i bona posició econòmica que manté a un xulo, ja sigui en una relació fixa o de forma esporàdica.

Quito hotel. Grupets de gais d'estètica «emo». S'anomenen així perquè vesteixen seguint un estil molt proper al del cantant del grup Tokyo Hotel. La diferència es que la majoria dels aquí descrits són d'origen sud-americà, per norma general provinents de l'Equador, per la qual cosa el terme s'ha personalitzat.

Rol. «Ets actiu, passiu o versàtil?» és la pregunta típica de qualsevol primer contacte. La resposta correcta seria:

«És important?» Doncs si, sembla que per molta gent ho és, tot i que està comprovat que es pot canviar de rol en funció de la persona amb la qual un es troba en aquell moment. L'home heterosexual adopta la postura passiva només un cop l'any, quan toca pagar la Declaració de la Renda.

Travesti. Persona –generalment un home– a qui agrada vestir-se o disfressar-se amb roba femenina. No té res a veure amb ser gai, doncs molts heterossexuals participen i gaudeixen travestint-se. És possible convertir aquest hobby en professió, representant de forma paròdica personatges de la cultura popular, sobretot folklòriques (solen donar menys feina en el maquillatge, doncs moltes ja tenen bigoti en la versió original).

Viagra. La gran revolució sexual, equivalent al que va suposar en el seu moment la pastilla *antibaby* per les dones. Té la seva part curiosa doncs, si qualsevol dia d'aquests et trobes enmig d'una festa lliberal (o directament en una orgia), es fàcil que trobis una autèntica desfilada feixista: tot-hom braç en alt. Això abans no passava! Males llengües ja comenten que el Diccionari de la Maria Moliner es planteja fins i tot incloure «viagra» com a nova entrada i eliminar la de «gatillazo».

Xapero. Prostitut masculí. Puto. Dintre d'aquesta definició s'hi poden englobar diverses variants, com gigolò, acompanyant, *julandrón*, etc. Des de fa relativament pocs anys, el monopoli de la seva pràctica es redueix a nois d'unes poques i concretes nacionalitats.

Oxigena't

H2O • LESBIANES, GAIS, TRANSSEXUALS I BISEXUALS DEL CAMP DE TARRAGONA

Entenem de **CÒCTELS**, entenem de **persones**,
tenim begudes per a tots els **colors**.

- Còctels
- Smoothies Milk
- Smoothies (amb i sense alcohol)
- Cerveses Nacionals
- Cerveses d'Importació
- Combinats
- Granissats

Plaça Castell, 5. 43201 Reus
www.thegreendogcafe.com

facebook: Thegreendog Reus